

Kommentteja Karl Pajusalun
ja Valter Langin esitykseen
Tvärminnessä 2.1.2017

Santeri Junttila

Länsi-indoeurooppa merkitsee italo-kelttiä ja germaania, joten germaania + baltoslaavia tulisi nimittää pohjoisindoeuroopaksi. Mikäli nuorakeramiikan = vasarakirveskulttuurin yhteyteen kuului italo-keltin, germaanin ja baltoslaavin esimuotojen leviäminen, sen yhteydessä voisi puhua luoteisindeuroopasta.

vksm = länsikantaurali, siis aika
ennen kantasuomen, kantamordvan
ja kantasaamen eroa!

3. kohta ei erityisen oleellinen,
koska keski- ja länsikantaauralin
välillä on vähän eroja.

Kantabaltin määrittely: nykykielten kannalta kolmijako!

Vaellus on hieman harhaanjohtava
käsite. Kantasuomi oli varmasti
yhtenäinen kieli alueensa
siirtymisen aikoihin! Esisaame tuli
luoteista ja kantasuomi lounaista
reittiä

Esigermaanisten paikannimien
puuttumisen selityksenä
germaanisen asutuksen jatkuvuus
ainakin pronssikauden lopulle ja
ehkä rautakauden
kantaskandinaaviseen aikaan
saakka? Se ei välttämättä näy
arkeologisten kulttuurien
jatkumona.

Peräkkäisistä kielellisistä aalloista
viimeinen on pohjana
myöhemmille kielellisille oloille

Kontakteista länsibalttien kanssa ei ole kielellisiä todisteita.

Balttilaisten ja germaanisten
kulttuurilainojen vertailussa
kronologisten päätelmien lähteenä
tulisi pyrkiä ottamaan huomioon eri
äänteelliset kerrostumat!

Petri Kallio (Facebook): Langin sinänsä lupaavan mallin pääongelmana on se, että valtaosa balttilaislainoista olisi tullut yhdessä rysäyksessä noin 1100/1000–800 eKr., vaikka ne selvästi jakautuvat suunnilleen samankokoisiin kanta- ja pohjoisbalttilaisiin kerrostumiin. Jälkimmäisestä vielä ilmenee tyypillisiä fonotaktisia keskikantasuomalaisuuksia, eli ne eivät voi olla noin varhaisia. Hän perustelee balttilaiskontaktien tapahtumista Latviassa lähinnä sillä, ettei Virossa ja Suomessa ole balttilaista nimistöä, mutta hän puhuu itsensä pussiin olettaessaan Viroon ja Suomeen germaaneja, vaikka molempien germaaninen nimistö on yhtä olematonta.

Johan Schalin (Facebook): (E)n lähde väittämään, että suoraa kielikontakia ei ole ollut varhaisella pronssiajalla. Se vain edellyttää, että varhaisimmat ja kovin harvaesimerkkiset lainakerrostumat levitetään tuhannelle vuodelle (1200 – 200 eKr.) missä paremmin tunnetut ja moninverroin monisanaisemmat puristuu vain runsaat puoleen siitä 200 eKr. – 500 jKr. Kyllä se mahdollista on, joskaan en pidä hirveän attraktiivisena oletuksena.

Kantagermaanin ajoitus! Vrt. Schalinin taulukko

Paper IIa: Period	IIa: Development stage of Scandinavian	IIa: Development stage of Finnic	Paper I	Papers IIIa & IIIb	Papers IIIa & IIIb: Period
500 – 200/100 BC	Proto-Germanic	Middle Proto-Finnic ~ <i>(varhainen) keskikantasuomi</i>	Urgermanska Medelurfinska	Paleo-Germanic	- 1 st millen. BCE
200/100 BC – 200	North-West Germanic	(late) Middle Proto-Finnic ~ <i>(myöhäinen) keskikantasuomi</i>	Nordvästgermanska Medelurfinska	Pre-Scandinavian	1 st millen. BCE - 200/400
200 – 400	(Early) Proto-Scandinavian ~ <i>(tidig) urnordiska</i>	Late Proto-Finnic ~ <i>myöhäiskantasuomi</i>	Urnordiska Sen urfinska	Proto-Scandinavian	200/400 - 450/550
400 – 550	(Middle) Proto-Scandinavian ~ <i>(medel-) urnordiska</i>	Coastal (Gulf of Finland) Finnic ~ <i>rannikkokantasuomi (Suomenlahden kantasuomi)</i>	Urnordiska Litoral urfinska	Post-Proto-Scandinavian	450/550 - 500/600
550 – 750/800	Early East Scandinavian ~ <i>sen (östlig) urnordiska</i>	Northern Finnic ~ <i>pohjoiskantasuomi</i>	Tidig östnordiska Nordurfinska	Early Transitional Scandinavian	500/600 - 550/650
750/800-1225/1250	Old East Scandinavian ~ <i>runsvenska/ rundanska</i>	Early Finnish ~ <i>varhais-suomi</i>	Fornöstnordiska Tidig finska	Late Transitional Scandinavian	550/650 - 600/750
1225 - 1375	Old Swedish ~ <i>klassisk/äldre fornsvenska</i>	Early Finnish ~ <i>varhais-suomi</i>	Fornsvenska Tidig finska	Early Ancient Scandinavian	600/750 - 700/800
1375-1521/1540	Old Swedish ~ <i>yngre fornsvenska</i>	Early Finnish ~ <i>varhais-suomi</i>		Late Ancient Scandinavian	700/800 - 825/900
1521/1540-1732	Early New Swedish ~ <i>äldre nysvenska</i>	Old Finnish ~ <i>vanha suomi</i>	Gammalfinska	Old (Norse & Old East) Scandinavian	825/900 - 1225
				Old Swedish	1225 -

Balttilaiset ja germaaniset kontaktit ovat kylläkin yhtä vanhoja, mutta varhaisimmalla kaudella balttilainen vaikutus oli paljon germaanista intensiivisempää: valtaosa germaanisista lainoista on saatu balttilaiskontaktien päätyttyä.

